

Perran (Eralp) Özben: Güzel Bir Yaşamın, İyi Bir Kütüphanecinin Özeti

Kaybedilen, bir "değer" ise, acısı daha mı büyük olur acaba? Her "insan" bir "değer"dir kuşkusuz; öyle olmalıdır. Bu nedenle "değerli insan" tanımını tartışılır görünmektedir.

Güzel ve tanıdık bir yaşamın bitişinin üzerinden geçen on yıl! "Geleneksel olduğu üzere" bir şeyler yazmak çok da tercih edilir bir yaklaşım olmasa gerek! Ancak, "anısına saygı", özünde, "yaşamına" hatta "insana saygı" değil midir? O zaman bu güzel insana saygımızı yazıyoruz.

Yaşama, gözlerini 2 Ekim 1926'da İstanbul'da açan Perran Hanım, Ankara Üniversitesi DTCF İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur. Lisans öğreniminin son iki yılında (1948-1949) Adnan Ötügen'in aynı fakülte-de verdiği kütüphanecilik kurslarına katılarak diplomasını almıştır.

Meslek yaşamının ilk durağı Milli Kütüphane'dir. Yabancı dildeki Eserler Kataloğu bölümünde çalışmaya başlar. 1 yıllık İngiltere deneyimi, sonra Milli Kütüphane Süreli Yayınlar bölümü şefliği ve Milli Kütüphane uzmanlığı. "Eski Harfli Türkçe Süreli Yayınlar Toplu Kataloğu" ilk basımın yayımını birkaç arkadaşı ile birlikte gerçekleştiren Özben, Türk Kütüphaneciler Derneği kurucuları arasında da yer alır.

1962 yılında İl Halk Kütüphanesi'nde, aynı yıl MTA Kütüphanesinde çalışmaya başlar ve Ekim 1979'da kendi isteğiyle emekli olur.

Perran Hanımın mesleki yaşamının çocuk edebiyatı, süreli yayınlar ve çocuk kütüphaneleri üzerine yoğunlaştığı söylenebilir. Kuşkusuz ilgi alanına giren daha pek çok konu vardır.

Perran Hanım için "üretken" bir insan demek onun en doğru nitelermelerinden birisi olacaktır. Çok da uzun olmayan bir yaşama sığdırılmış çeşitli konuda toplam 340 çalışma. Uygulamacı yanındaki yaratıcılığını göz ardı etmeden çok genel bir analizi yapılabilir bu 340 çalışmanın:

Kütüphanecilikle ilgili özgün makale	:	9
Bibliyografya	:	154
Bibliyografya (kitap)	:	2
Kitap tanıtımı	:	22
Kitap editörlüğü	:	1
Kütüphanecilik ile ilgili haberler	:	54
Çocuk edebiyatı (çeviri)	:	14
Edebiyat çeviri	:	4
Diğer konularda çeviri	:	3

Çeviri kitap	:	2
Öykü	:	1
Röportaj	:	1
Diğer	:	73
Toplam	:	340

Bu çalışmaların yayımlandığı yayınlar arasında:

Ağaç, Ankara Sanat, Aydın, Büyük Realite, Çocuk ve Yuva, Devlet Tiyatrosu, Forum, İlköğretim, İmar ve İskan Bakanlığı Aylık Haberler Bülteni, Kadın Gazetesi, Kapı, Kaynak, Kemal Atatürk Yolu, Kitap Belleten, MTA Haberleri, Mesleki ve Teknik Öğretim, Milliyet Sanat Dergisi, Öncü, Türk Etnoğrafya Dergisi, TKDB, Ulus, Unesco Haberler, Ülkü, Yeni Ulus, Zafer bulunmaktadır.

Dönemin aydınlarından Perran Hanım aynı zamanda; Atatürkçüdür. Yumuşak ve sevecen yanı ile toplumun ileriye götürülmesi konusundaki öden yermeyen yanı güzel bir sentezdir kişiliği adına. Alçakgönüllüdür; çalışkandır kuşkusuz. Ünvan sahibi değildir, ancak nasıl kütüphaneci olunacağına iyi bir örnektir.

Bir kızı vardır: Dr. Hande Hanım. Eşi ressam Münip Özben.

Perran Özben'i bize tanıdık kılan, büyük bir olasılıkla adına düzenlenen yarışma/verilen ödül ile bu ödülün kütüphane haftalarındaki duyuruları olsa gerek. Ressam Münip Özben tarafından düzenlenen ve kütüphanecilik alanında öğrenciler için bu nitelikteki tek ödüldür bu. Ödül için her yılki başvuru sayısının düşüklüğünü duyarsızlık olarak nitelenebilir yanlış olmayacaktır. Eğitim, eğiten ve eğitilen duyarsızlığın eşsiz senfonisi. Değerlere duyarsızlıktır bu aynı zamanda.

1926-1986 yılları arasına sığdırılan üretken, çalışkan, yaratıcı, alçakgönüllü, çağdaş ve aydın bir yaşam. Ve 1986-1997 yılları: Bir "insan"ın eksikliği.

Perran Özben, Münip Özben, Hande Hanım ve Perran Özben Kütüphanecilik Ödülü: 60 yıllık yaşam ile 10 yıllık yoksunluğun özeti. Güzel bir yaşamın, bir kütüphanecinin özeti.

Sevgi ve saygılarımızla.

Bülent Yılmaz

H.Ü. Kütüphanecilik Bölümü

Sadiye Lallı

ODTÜ Mühendislik Fakültesi Kütüphanesi